

Kunstenaars gedragen zich als **hersenloze robots**

Slachtofferrol Kunstenaars gaan ervan uit dat ze nooit rijk worden. Met zo'n houding komt het er inderdaad nooit van, vindt **Maaïke van Steenis**.

Ik hoef er natuurlijk niet rijk van te worden..." Het is zo'n beetje de meest gehoorde opmerking als je veel optrekt met kunstenaars en creatieven.

„Waarom eigenlijk niet?“ vraag ik dan. Geschrokken kijken ze me aan. Ont-hutst dat je durft te tornen aan deze algemeen geldende waarheid. Als ant-woord komt er dan iets vaags.

„Nou, gewoon...geld is toch niet het belangrijkste?“

Als het op geld aankomt herhalen veel kunstenaars (die toch bekendstaan als individualisten pur sang) als hersenloze robots wat ze op academies en conser-vatoria jarenlang hebben moeten aan-horen: dat je voor het geld een ander beroep moet kiezen.

Want het is toch logisch dat er eerder geld uitgegeven wordt aan een zieken-huis dan aan een museum, beargumen-teren ze. Hun voorbeelden gaan altijd over de keuze tussen cultuur en zorg of onderwijs. Nooit over die tussen bij-voorbeeld een museum of het vervan-gen van een aantal prima functione-rende lantarenpalen.

Ach, ach, wee, wee

Het lijkt erop dat kunstenaars zelf het voortouw nemen in het bagatelliseren van het belang van kunst voor de samenleving.

Ze worden tijdens hun opleiding immers al klaargestoomd voor de slachtofferrol. Die van de arme kunstenaar die leeft op een sjofel zolderka-mertje en prachtige dingen maakt maar daar nauwelijks van kan leven. Dat beeld heeft natuurlijk iets romantisch. Maar de meesten houden het geen jaren vol. Daarom kiezen veel kunstenaars uiteindelijk voor een andere carrière. Is het vreemd dat de politiek vraagte-kens heeft bij het nut van kunst als de makers zelf ook niet al te overtuigd lijken van de waarde?

De bezuinigingsgolf die een aantal jaar geleden oprukte is de perfecte voeding voor die slachtofferrol. Zie je nu wel, niemand ziet hoe belangrijk het eigenlijk is wat we doen. En we hebben het al zo zwaar. Ach, ach, wee, wee. Er werd volop geprotesteerd. Er ging geen week voorbij of ik kreeg wel een of andere petitie in mijn mailbox.

Het lijkt of kunstenaars en cultuuraan-bieders vooral druk bezig waren zich-zelf te overtuigen van het belang van kunst voor de maatschappij. Ze riepen om het hardst hoe belangrijk het wel niet is. En als je dat roept bij een mani-festatie waar alleen cultuurminnend publiek komt, is iedereen het al snel met je eens. Terwijl de doorsnee-Neder-lander (*who ever that may be*) zijn schouders ophaalt.

Politici belust op bezuinigingen lachten ondertussen in hun vuistje. Zij beseffen maar al te goed dat hoe krampachtiger je probeert iemand ergens van te over-tuigen, hoe minder geloofwaardig je overkomt. Een beetje zoals die dertigers die zichzelf voortdurend als *happy sin-gle* omschrijven en ondertussen op allerlei datingsites ingeschreven staan. Ik ben geen voorstander van de cultuur-

'For the love of God' (2007) van de Britse kunstenaar Damien Hirst, een platina schedel bedekt met ruim 8.000 diamanten. Volgens Hirst is het stuk voor 50 miljoen pond aan investeerders verkocht. Op dat moment het hoogste bedrag ooit voor een werk van een levende kunstenaar, al betwijfelen critici dat die verkoop werkelijk heeft plaatsgevonden – Hirst zou met zijn uitspraak de prijs van zijn werk proberen op te drijven. FOTO AP

bezuinigingen, maar ik heb er wel begrip voor. Er zijn simpelweg minder euro's te verdelen.

Keuzes maken

De oplossing van de overheid daarop is alleen niet passend. Er wordt nu met de vinger naar de particulieren en het bedrijfsleven gewezen. Sponsoring en crowdfunding, daar zou de kunstwereld het van moeten hebben.

Het is vreemd om eerst te roepen dat alle kunstenaars luie subsidieslurpende nietsnutten zijn, die voor zalen die voor 90 procent leeg zijn onbegrijpelijke stukken opvoeren, en vervolgens te denken dat het bedrijfsleven en vermogende particulieren staan te popelen om

Kunstenaars nemen het voortouw in het bagatelliseren van het belang van kunst

dat te financieren. Als overheid moet je juist uitleggen dat je het zeker wel belangrijk vindt maar simpelweg keuzes moet maken.

Het wordt tijd dat kunstenaars gaan staan voor wat ze waard zijn en dit ook uit gaan dragen. Zodat politici weer reageren zoals Winston Churchill deed toen hem gevraagd werd om te snijden in de uitgaven voor cultuur ten gunste van die voor de oorlog. Hij antwoordde simpelweg: „*Then what are we fighting for?*“

Maaïke van Steenis is coach voor kunstenaars en creatieve ondernemers en leert hen een succesvolle onderneming op te bouwen.